

NOVE OBLIKE NAGRAJEVANJA

Delavski svet tovarne »Sava« je na svoji 10. redni seji, dne 7. januarja 1966 obravnava, nekatere predloge komisije za delitev osebnih dohodkov. Ti predlogi naj bi pripomogli k nadaljnji izpopolnitvi organizacije; osnovno načelo pri vseh predlogih je, da se čim bolj približamo nagrajevanju po dejansko vloženem delu. Večino predlogov, ki jih je komisija za delitev osebnih dohodkov posredovala našemu najvišjemu samoupravnemu organu, je delavski svet v celoti potrdil, dva predloga pa je sprejel z manjšimi dopolnitvami.

Prvi predlog, ki je bil predložen članom delavskega sveta v razpravo, je bil predlog spremembe režijskih in produktivnih delavcev v primerih presežanja planske vrednosti točke za 20 ali več odstotkov. V zadnjih mesecih lanskega leta se je namreč dogajalo, da je bila povprečna vrednost, ki je pripadala produktivnemu delavcu v proizvodnih delovnih enotah za vsakladitev osebnih dohodkov regresivne lestvice. Tu gre samo za eno točko 15-20 odstotkov višja od planirane. Takšen znesek so dobili proizvodni delavci v celoti obračunani in izplačani. Režijskim delavcem v proizvodnih delovnih enotah, pomožni dejavnosti in strokovnih službah pa se je vrednost točke določala po regresivni lestvici, ki služi za uravnavanje posrednosti vpliva vseh režijskih delavcev na proizvodne dosežke. Tako se je zaradi močnega padanja regresivne krivulje dogajalo, da so režijski delavci pri presežanju planske vrednosti točke za 20 in več odstotkov dobivali manj kot polovico presežene vrednosti.

Nova regresivna lestvica, ki jo je delavski svet potrdil, ima manjšo stopnjo regresije in odpravlja nesorazmerja, ki so se pojavljala. Urediti nagrajevanje v času poizkusne proizvodnje je bilo v sedanjih pogojih, ko prične obratovati precej novih kapacitet, nujno potrebno. Komisija za delitev osebnih dohodkov je morala že nekajkrat reševati primere poizkusne proizvodnje. Zato je posredovala delavskemu svetu predlog za nagrajevanje v času poizkusne proizvodnje, ki vsebuje v glavnem dve značilnosti: obdobje poizkusne proizvodnje je razdeljeno v dve fazi. Tej delitvi pa je prilagojen tudi način nagrajevanja:

a) v prvi fazi, ki traja od pričetka poizkusne proizvodnje do izoblikovanja tehnologije in ugotovitve izdelavnih časov, so delavci, ki delajo v pogojih poizkusne proizvodnje, nagrajevani po povprečni vrednosti točke proizvodnih delavcev tovarne. Maso OD dobimo, če maso točk za efektivne ure množimo s povprečno vrednostjo točke produktivnih delavcev.

MT · xVTⁿ = OD
Masa OD se delj na posamezne delavce odvisno od analitske ocene in časa na delu.
AO · SU · VTⁿ = OD

b) druga delovna faza traja od izoblikovanja tehnologije in izdelavnih časov do ustaljene proizvodnje. V tem času poteka nagrajevanje na isti način kot v redni proizvodnji — torej odvisno od količine in kvalitete proizvodnje — pri tem smatramo osnove za izračun osebnih dohodkov (kot počasne.

Cim se proizvodnja ustali, je potrebno postaviti dokončne osnove za izračun osebnih dohodkov. Masa OD se formira tako, da se količina kvalitativnih izdelkov obračuna s cenikom. Cenik del vsebuje cene za posamezne izdelke. Cena je odvisna od analitske ocene, izdelavnega časa, planske vrednosti točke, % za dopuste in praznike in % za dovoljeni škart in odpadki. Maso OD ugotovimo torej:

Q · C = MOD
Za izdelke, ki so klasificirani Ia, se prizna 100% cena, za izdelke, klasificirane pod IIa 50% cene, vsi ostali izdelki klasificirani nižje od IIa pa se ne upoštevajo.

Delitev mase OD na posameznike se deli po osnovah:
— analitska ocena delovnega mesta
— učinek
— število ur za delo po učinku
— število ur za delo po času
OD se izračuna:
(AO · SU + %) + (AO · SU) · VTⁿ = OD

Tako izračunan OD je odraz dejansko vloženega dela s predpostavko, da so izdelavni časi in analitska ocena realna.

Tretji predlog s področja delitve osebnih dohodkov so bile osnove nagrajevanja v dobi priučevanja. Novost tega načina je v tem — do sedaj so namreč delavci dobivali v času priučevanja vsa sredstva za osebne dohodke iz skupnih sredstev podjetja — da bodo osebne dohodke dobivali delavci iz sredstev delovne enote do tiste višine, ki bo ustrezala njihovemu vloženemu delu; razliko do njihovega 100 odstotnega oziroma do novince 80 odstotnega osebne dohodka, pa bodo dobili delavci iz skupnih sredstev podjetja. Pri tem je komisija za delitev osebnih dohodkov predlagala, da je 100 odstotni osebni dohodek enak povprečnemu učinku delovne oziroma obračunske enote. Delavski svet pa se je odločil, da se kot 100 odstotni osebni dohodek vzame trimesečni povprečni osebni dohodek delovnega mesta, na katerem se delavec priučuje. Obenem je v tem predlogu započet tudi način uporabe tistih finančnih sredstev, ki jih ustvarijo vajenci v času učne dobe, hkrati pa je določen tudi način stimuliranja delavcev, ki odstopajo svoja sredstva za delo vajencem, da se na njih priučujejo.

Nagrajevanje v stiskarni obrata II je bilo že predmet razprave delavskega sveta oktobra lani; takraten predlog je bilo potrebno dopolniti in ga vskladiti s predlogom delovne enote. Tako vsklajen predlog (Nadaljevanje na 2. strani)

DOLGA SO POTA RACIONALIZATORJEV
Ob prebiranju člankov, katere je priobčil v našem časopisu tov. Lojze Zalar — tajnik komisije za racionalizacije pri nas, sem se zamislil, koliko milijard izgubi naša država, če vseh povsod tako počasi rešujejo predloge racionalizatorjev. Zaradi tega sem sklenil, da opišem primer enega izmed racionalizatorjev, ki čaka na rešitev svojega predloga.
Pri brzganju velozračnic se uporablja smukec za notranje karkor tudi zunanje opravevanje, da se zračnice ne sprimejo med seboj. Kot je vsem znano, je smukec lahek in potuje po ozračju in onesnažuje ves oddelek. Da bi to onesnaženje preprečili vsaj 60 odstotno, je prišel racionalizator na zamisel, da bi namesto zunanega opravevanja vodili zračnice skozi kako emulzijo in s tem bi dosegli

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sava

Ureja uredniški odbor — Glavni in odg. urednik Jože Stular — tel. 21-071, lok. 251 — Tisk in klišej CP »Gorenjski tisk«

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANI

LETO V. — STEVILKA 2

KRANJ, 28. januarja 1966

ZAKAJ JE BILA UVEDENA STATISTIČNA KONTROLA?

V prejšnji številki našega glasila smo prečitali članek z gornjim naslovom. Pisec članka navaja, kaj smo pričakovali od uvajanja statistične kontrole, koliko smo govorili, da bomo imeli od tega velike koristi, da bomo s tem zmanjšali odstotek škarta in odpadka in da bomo nepravilnosti v proizvodnji takoj odstranjevali. Vprašuje se, kakšna je vloga statistične kontrole, kdaj dela na tem, da bi odstotek slabe kvalitete spravili na minimalno možno mejo itd.

Rad bi njegove začete misli nekoliko dopolnil, oziroma skušal nekatere probleme razčleniti. Naj omenim zato samo nekaj osnovnih principov sodobne vloge kontrole kvalitete.

Klasičen način kontroliranja ima to slabo lastnost, da so njegova opažanja prepozna, to se pravi, ko je proces proizvodnje končan in ne moremo ničesar več ukreniti. Proizvodnja s svojim vedno večjim tempom in vse večjim številom visoko produktivnih strojev velikih odstopanj v kvaliteti tako ne trpi več. Kontrola samo ob koncu posameznih faz proizvodnje ni dovolj učinkovita, zato mora najti nove metode, s katerimi nadzira tehnološki proces. To dosežemo s tekočo kontrolo v samem toku procesa, postaviti moramo tak mehanizem kontrole, ki avtomatsko javlja odstopanja od zahtevane kvalitete in s tem omogoča njeno takojšnje izboljšanje.

V ta namen je statistična metoda kontrole kvalitete (SM KK) običajno najbolj ekonomična. To je namreč metoda preglednega prikazovanja kontrolnih podatkov, je diagramska metoda opazovanja, ki nam služi kot osnova za korigiranje tehnološkega procesa oziroma njegovega upravljanja. Uporabna je skoraj v vsakem tehnološkem procesu, katerega rezultati se dajo oceniti z neposrednim merjenjem ali z zbiranjem defektnih proizvodov. Osnova je na vnašanju rezultatov merjenja na statistični kontrolni list (SKL), ki tekoče opozarja na odstopanja na delovnem mestu samem, pozneje pa nam služi za obdelavo oziroma analizo. Najenostavnejša oblika je na primer vnašanje rezultatov merjenja v diagram, kjer so označene kontrolne meje, ki odgovarjajo dovoljenim odstopanjem, če vnešeni rezultati presežejo kontrolne meje, nastane potreba akcije v smislu korigiranja tehnološkega procesa.

Ne bi se spuščal v polemiko glede »iskanja prostora pod soncem« za statistično metodo kontrole kvalitete, kajti tak prostor ta metoda v svetu ima. Obstaja evropska organizacija SMK, najrazvitejšim industrijskim podjetjem v ZDA je ta metoda prinesla velike koristi, ob zadnjem obisku gostov znane firme »Pirelli« pa smo tudi slišali, da si ne morejo zamisliti svoje proizvodnje brez statistične metode kontrole kvalitete. Nadaljujem naj pri ukrepanju, kjer sem obstal, kajti ta problem je v našem podjetju izredno pereč.

Pisec vprašuje, ali je kontrola za to, da registrira zgolj napake, ali zato, da napake »odstranimo«. Jasno je, da je treba napake odstranjevati. Toda ali naj kontrolor popravlja in odstranjuje napake, ki jih ni naredil, ali naj popravlja napake tisti, ki jih je storil in ima za to možnost.

Kot sem omenil v enem prejšnjih odstavkov, nas statistični

kontrolni list (SKL) opozarja na odstopanja na delovnem mestu samem. Tu je sedaj dolžnost delavca, predelavca in izmenskega delovodje, da te napake takoj odstrani, v kolikor je seveda v njihovi moči, to se pravi, če je kršena tehnološka disciplina. Se le če to mi mogoče, če do napak prihaja zaradi slabega tehnološkega predpisa, posežejo vmes strokovne službe (RTS). Napako je namreč naše pojmovanje, da mora vsak problem reševati strokovna služba, kajti mnoge napake so posledica kršenja tehnoloških predpisov oziroma tehnološke nedisciplin članov delovne enote, na kar strokovna služba ne more neposredno vplivati. Tu bi gotovo napravili velik korak naprej, če bi uspeli temeljito povezati kakovost z nagrajevanjem.

Naj navedem s tem v zvezi primer zaprtih zmesi v mesecu novembru in decembru. Na osnovi podatkov tekoče kontrole v valjarni je služba kakovosti opozarjala na odstopanja od mešalnih predpisov, kljub temu je bilo v mesecu novembru približno 6,1% zaprtih zmesi. Služba kakovosti je opozarjala na to tudi na osnovi podatkov kontrolnega laboratorija. Zaradi temeljitega ukrepa, ki je sledil strokovnemu posvetu, ko so izmenski delovodje v mesecu decembru takorekoč živeli na mešalnikih, da bi zagotovili mešanje po mešalnem predpisu, torej teh-

nološko disciplino, je bilo v mesecu decembru zaprtih zmesi samo še 3,7%.

To je seveda samo primer, in sicer slučajno iz EE valjarne, takih primerov pa lahko najdemo mnogo v vsem našem podjetju, v vseh delovnih enotah. Tu je možen en sam zaključek: Ne sme in ne more biti nikakršnega dvoma, ali bomo delali po predpisih ali ne. Predpisa se moramo držati in to, če je predpis dober ali ne. Le na ta način namreč vemo, kaj in kako delamo. In če rezultira slaba kakovost, lahko študiramo, analiziramo proces in popravimo predpis. Predpis je potem lahko popravit. Če pa ne delamo po predpisu, potem tudi ne vemo, zakaj je rezultirala slaba kvaliteta, zakaj so nastopile težave in ne moremo ničesar ukreniti. In ko te težave izginejo, tudi ne vemo, zakaj so izginile. Tako stanje pa je v gospodarski organizaciji najslabše. Torej moramo nujno spoštovati tehnološko disciplino in delati tako, kot to določa predpis.

Tradicija podjetja je toliko stara, kolikor ima podjetje podatkov. Brez podatkov si usmerjenega razvoja ne moremo predstavljati. Z izdelavo tehnično-tehnološke dokumentacije in z uvedbo statistične metode kontrole kvalitete se tako v proizvodnji uvede red in se s tem onemogoči pojav ma-

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZVOZNA DEJAVNOST IN NJENA PERSPEKTIVA

Naše podjetje je dobilo registracijo za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov v letu 1956. V obdobju 1956 — 1962 izvoz ni imel večjega obsega, ker je bila obdelava tržišča z ozirom na začetek precej težka. Večje uspehe, če lahko tako rečemo, smo dosegli v obdobju 1962 do sedaj. Že v letu 1963 smo imeli poslovne stike z 52 državami, brez vzhodnoevropskih. V teh deželah smo imeli preko 200 korespondentov in smo poslovanje vodili z vsemi kontinenti, razen Avstralije. V letu 1962 smo dosegli vrednost izvoza v višini 435.000 dolarjev, od tega je bilo težišče dela predvsem na povečanju izvoza na konvertibilna področja in na plasmanu do tedaj še nepoznatih tehničnih artiklov, odnosno na obdelavi tržišč za te artikole in na osvojitvi novih tržišč. V primerjavi z letom 1962 se je izvoz v letu 1963 na konvertibilna področja povečal za 100 odstotkov, poleg tega pa nam je uspelo izvoziti tudi mnogo do tedaj še neizvoženih artiklov. V letu 1963 smo imeli izvoza v skupni vrednosti dolarjev 448.000.

V letu 1964 pa smo začeli podrobneje obdelovati posamezna tržišča in dosegli pri tem tudi uspehe. Za izvoz naših artiklov, predvsem tehničnih, je bilo tržišče Zapadne Nemčije najbolj interesantno in smo skušali to tržišče tudi najbolj detajlno obdelati. Predvsem to tržišče zahteva velike količine tehničnih izdelkov, kar je za nas ugodno, na drugi strani pa so cene, ki jih dosegamo, v primerjavi z našimi cenami, manj ugodne. Pri potniški avtopnevmatiki zahteva zapadnonemško tržišče plašče brez zračnice takozvane tube-less, katere pa naše podjetje v preteklem letu še ni osvojilo v svoji proizvodnji. Po zveznem družbenem planu je bila naša ob-

veza v letu 1964 830 tisoč dolarjev, izvoz pa smo realizirali v višini 1.182.000 dolarjev, od tega na konvertibilna področja 374.000 dolarjev, ker je bil izvoz na Kubo priznan kot izvoz na zapadno področje. Vsekakor je bil to uspeh v primerjavi s prejšnjimi leti.

V letu 1965 je bila obveza do Jugobanke 933.000 dolarjev, od tega na konvertibilna področja 373 tisoč dolarjev in na klirinška področja 560.000 dolarjev. Izvoz smo dosegli v višini 875.848 dolarjev, od tega na konvertibilna 311.431 dolarjev. Iz tega je razvidno, da plana izvoza na konvertibilna področja nismo dosegli. V začetku leta 1965 smo imeli zaključkov za konvertibilna področja za več kot 370.000 dolarjev in kljub temu izvoz nismo dosegli. Vzrok je vsekakor v tem, ker v začetku leta nismo imeli surovin in nismo izpolnjevali obvez do našega kupca pri termoforjih, predvsem pa pri vrelnih kapicah in tesnilih za vkuhanje. Z ozirom na to nam je kupec v mesecu juniju storniral naročilo za vrelna kapice in tesnila, ker je to sezonski artikel. Da nas ne bi dobilo nepripravljeni, smo že v mesecu oktobru pričeli izdelovati vrelna kapice in tesnila, vendar smo pred kratkim zvedeli, da iste sedaj ne odgovarjajo nemškemu predpisom. Tudi termoforjev nismo izvozili v taki količini, kot je bilo zaključeno, ker jih, zaradi močne konkurence čeških in italijanskih firm na eni strani, na drugi pa zaradi mile zime v preteklem letu, kupec ni vzel. Tudi če do tega ne bi prišlo, mi naših obvez do kupca ne bi izpolnili v celoti, ker ni bilo toliko termoforjev na razpolago, kot jih je bilo zaključeno, kljub temu, da jih na domačem tržišču skoraj nismo prodajali.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zakaj je bila uvedena ST

sovnega škarta, če se seveda na podatke reagira.

S pisecem uvodoma omenjenega članka se torej popolnoma strinjamo in se mu zahvaljujemo za ugotovitve, kajti tudi služba kakovosti se ne prebudi, da bi se ukrepalo na njena poročila. Če pa na podatke o slabi kvaliteti ne nameravamo ukrepati, potem je res najbolje, da statistično metodo kontrole kvalitete ukine, isto pa velja potem tudi za vse ostale sodobne metode znanstvene organizacije dela, kot na primer uvajanje priprave dela, planiranje in mnogih drugih, saj,

ako na rezultate modernega obratnega proizvodnje nič ne ukrenemo, tudi ta ne bo rodil prihrankov. To pa ni naš namen.

Kljub gornjim navedbam pa vendar lahko trdimo, da je naša statistična kontrola, čeprav je še v razvoju, pokazala, da je ekonomsko upravičena in nujna za moderno industrijsko podjetje, ki mora nujno zaradi obsega svoje proizvodnje osvajati tudi zunanja tržišča, kjer pa so kriteriji glede kvalitete še mnogo strožji kot doma.

MARJAN inž. PERPAR

Novi oblike nagrajevanja

log je bil predložen delavskemu svetu, ki ga je na zadnji seji potrdil.

Za nagrajevanje delavcev v večini enot pomožne dejavnosti lahko trdimo, da je bolj ali manj vsklajeno z načelom nagrajevanja po delu; takšno pa do sedaj ni bilo v delovni enoti energetika. Delavci v tej enoti so bili nagrajevani kot vsi ostali, ki nimajo določenih posebnih meril za ugotavljanje višine osebnih dohodkov, po povprečni vrednosti proizvodnih delavcev, zmanjšani po regresivni lestvici. Po novem predlogu bodo delavci v delovni enoti energetika vezani na uspeh tistih proizvodnih delovnih enot, za katere proizvajajo energijo, poleg tega pa bo postavljena posebna lestvica, ki bo določala odvisnost osebnega dohodka od porabe premoga ozi-

roma mazuta za določeno mersko enoto proizvedene pare. Ta lestvica bo postavljena, čim bodo izvršene natančne meritve količine porabljenega premoga v delovni enoti energetika.

Poleg teh predlogov je delavski svet potrdil nov interni cenik, izračunan na podlagi veljavnih faktorjev osebnih dohodkov in poleg spremembe 66. člena Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki določa novo višino dnevnic za službena potovanja. Ta višina — 4.500, 3.800 in 2.500 starih dinarjev je določena glede na spremembo zveznih predpisov, objavljenih v uradnem listu SFRJ 52/65, in zaradi precejšnjega povišanja življenjskih stroškov v drugi polovici lanskega leta.

ANDREJ KOSIČ

Izvozna dejavnost in . . .

Na zapadnonemškem tržišču je močno povpraševanje po raznih cevah, vendar želijo iste v gladki izvedbi in različnih barvah. Teh cevi pa mi v preteklem letu nismo izdelovali, medtem ko je plasman cevi, ki smo jih in ki jih trenutno še izdelujemo, skoraj nemogoč. Vsekakor upamo, da bo proizvodnja v kratkem osvojila nov način izdelave cevi, kar bo nedvomno vplivalo pozitivno na izvrševanje izvoznih obvez. Kontinuiran izvoz smo imeli le pri veloplasiščih z žičnim jedrom in velozračnicah, vendar samo s tem artiklom nismo mogli izvršiti naših obvez.

Vsekakor bomo morali biti, kadar gre za izvoz, bolj elastični v sami proizvodnji, ker je planiranje posameznih artiklov za izvoz

odvisno od trenutnih povpraševanj in stanja na zunanjih tržiščih, kjer se zahtevajo kratki roki, medtem ko je planiranje pri potrebah za domače tržišče bistveno drugače, ker se pogodbe sklenejo v začetku leta za celo leto.

Z ozirom na predstoječo rekonstrukcijo pa stoji naše podjetje pred novimi nalogami. V naslednjih letih bo potrebno izvoz občutno povečati, kar pa z ozirom na močno konkurenco na svetovnem tržišču ne bo lahka naloga. Perspektivni plan izvoza postavlja pred nas zahtevo po organiziranem in sistematičnem analiziranju in obdelavi svetovnega trga.

JANEZ PETERNEL

Dolga so pota . . .

morala ta predlog realizirati, le dala svoj odgovor, da bo omenjeni predlog sprovedla v dejanje. Od tega časa je ponovno minilo eno leto, ko so se spomnili, da predlog še ni realiziran in da bo zaradi tega treba celo napraviti pregrado čez ves oddelek, da bi se izognili opravevanju žičnih veloplasiščev, ki so v neposredni bližini brizgalnega stroja. Smukec je namreč otežkočal konfekcijo teh plasiščev.

Kot vidimo, se bo le uresničila zamisel o odpravi smuka kot zunanje opravevanje velozračnic. Stroj so si končno ogledali in ugotovili, kje bi bile potrebne spremembe, da bi se predlog dalo realizirati. Če bi se služba zavzela za predlog malo resneje, bi lahko že 2 leti koristno uporabljali predlog racionalizatorja.

Kot je že omenil v svojih člankih tov. Zalar, se pri nas zavzemamo za predloge, ki presega večmilijonske vsote. In ravno to je zgrešeno. Veliko lažje se bodo našli predlogi, ki ne dosega-jo teh vsot, kot pa ravno obratno. Zamislimo se, da vsak član kolektiva da predlog za kakšno koli izboljšavo ali racionalno izkoriščanje surovin v vrednosti stotisoč dinarjev. V kolektivu nas je 2000 in če to pomnožimo z vrednostjo prihrankov, ugotovimo, da bomo letno prihranili za 200 milijonov dinar-

jev, kar je več kot porabi vsa tovarna za enomesečno izplačilo osebnih dohodkov, ali pa bi ta denar delili na koncu leta kot trinajsto plačo, katere bi bil vsak vesel. Zato mislim, da je bolje, da iščemo predloge v manjših zneskih, katerih je veliko več, kot pa onih drugih.

Upam, da mi ne bo avtor anekdote, ki je član našega kolektiva, zameril, če jo napišem. On vprašuje, če kdo ve, kakšna je definicija dela komisije za racionalizacijo. Odgovor se glasi: »Racionalizacija je enaka polžu, ki se je odpravil na pot okoli sveta in takrat, ko bo potovanje zaključil, bo predlog rešen.« Upam, da avtor ni preveč pretiral s svojo definicijo. Samo če pogledamo, kako dolgo se rešuje kak predlog, bi se morali zamisliti in ugotoviti, kje so tisti vzroki, da se predlogi ne morejo uresničiti. Zato tudi ni nič čudnega, da smo na zadnjem mestu v evropskem merilu pri registriranju takšnih patentov in izboljšav, ker predlagatelji nimajo interesa tako dolgo čakati na rešitev.

MIHAEL ČUHALEV

P. S. uredništva

Zal, tudi s tem prispevkom še ne vemo zakaj se predlogi racionalizacije (Nadaljevanje na 4. strani)

Ali spoštujemo določila štatuta?

Zdaj ko posamezne službe ali posamezniki intenzivno delajo, da dopolnijo in izpopolnijo naš statut, bi se prav gotovo morali vprašati, ali smo določila štatuta spoštovali? Statut podjetja je njegova ustava, je akt, s katerim se uravnavajo družbeno-ekonomski odnosi v podjetju. Določila v statutu so zato, da v skladu z ustavnimi in zakonskimi določbami zagotavljamo izvrševanje samoupravnih pravic in izvrševanje dolžnosti. Skratka je medsebojni dogovor vseh članov delovne skupnosti.

Menim, da gre pri izpopolnjevanju in dopolnjevanju štatuta za nekaj bistvenih vprašanj, na katera moramo biti pozorni:

1. Ali nas pri tem odgovornem delu vodi samo NAMEN, da naš statut prilagodimo oziroma dopolnimo v skladu z novimi zakoni in predpisi, ali nas vodi zavest, da moramo poleg tega statut dopolniti ali posamezne dele spremeniti na osnovi našega dela, na osnovi naših izkušenj.

Če bomo delali po prvem, bomo formalnostim sicer zadostili, naš statut pa bo izboljššan samo za toliko, kolikor je spremenjena splošna zakonodaja. Če pa nas vodi oboje dejstev, bo naš statut prilagojen našim pogojem in našemu delu. Prav gotovo smo v statutu, ki je v veljavi skoraj dve leti, opazili marsikakšno pomanjkljivost, čutili potrebo po spremembi. Pa bomo dali zdaj možnost, da, če že ne vsi, pa kar največ delavcev, to pove in predlaga?

2. Delavski svet podjetja je naš najvišji samoupravni organ, je zbor voljenih predstavnikov nas vseh. Nekateri menijo, da o sklepih tega organa nimamo več kaj razpravljati, češ da smo volili v ta organ najboljše sodelavce in da so le-ti morali sprejeti najustreznejši sklep. Trdim, da je to popolnoma napačno, kajti v tem primeru odrekamo samoupravljalne pravice vsem ostalim sodelavcem.

Naloga predstavnikov delovnih enot v delavskem svetu podjetja je predvsem v tem, da na sejah zastopajo interese vseh delavcev. Temu pa dostikrat ni tako. Posamezniki v delavskem svetu podjetja premalokrat izražajo mnenja sodelavcev, to pomeni, da poslanec ni v kontaktu z volilci, vse prevečkrat pa izraža svoje osebno mnenje.

Za to so večkrat objektivni vzroki: člani delavskega sveta podjetja ne dobivajo pravočasno materialov za seje, zaradi dela ne morejo organizirati razgovorov v svoji enoti ipd.

3. Prav gotovo so od sprejetja štatuta do danes bile kršitve določil štatuta, vendar pa nam ni

znan primer, da bi bil kdo zaradi podobna vprašanja obravnavati in tega disciplinsko obravnavan. Družbeno-politične organizacije veliko pozornosti posvetiti izpopolnjevanju štatuta.

JOŽE STULAR

Ali je namen naše poklicne gumarske šole samo praktičen in teoretičen pouk v gumarski stroki ali morda še kaj več — moralno-estetska vzgoja. Posnetek je bil narejen v garderobi učencev poklicne šole v obratu I. Slika nudi zelo žalostno podobo, ki ji pa daje še bolj žalostni

prizvok na tleh ležeči zamenjarjen dnevnik dela. Menimo, da vzgajamo človeka, ki bo moral skrbno ravnati z družbenim premoženjem in ga moramo na to tudi navajati in učiti. Mogoče bi inštruktorji v bodoče pazili tudi na to!

OBČNI ZBOR ZVEZE BORCEV

Občni zbor zveze borcev tovarne »Sava« se je vršil 18. decembra lani, povezan pa je bil s proslavo dneva JLA in 20-letnico osvoboditve. Za proslavo so pripravili program učenci poklicne gumarske šole.

V imenu samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij je zbor pozdravil tov. Pavel Gantar; v imenu organizacije Zveze borcev tovarne »Iskra« Kranj pa tov. Kramar.

Poročilo o delu ZB je podal tajnik tov. Ivan Omers. Omenil je V. kongres Zveze borcev Jugoslavije, ki je bil med sedanjim in prejšnjim zborom. Ta kongres je v svojih sklepih jasno nakazal bodoče naloge in reševanje problematike borcev in pozval zdravstveno službo in delavce, da v okviru vsakoletnih programov svojega dela zagotovijo organizirano in stalno zdravstveno kontrolo udeležencem NOB.

Nato je omenil gospodarsko reformo ter dejstvo, da bodo morali pri izvajanju le-te aktivno sodelovati vsi borci. Posebno tisti, ki so v vojni in po njej pridobili mnogo izkušenj, si morajo prizadevati in doseči, da bodo vsi sodelavci sodelovali pri reševanju nalog, ki jih prinaša gospodarska reforma.

Udeležba članov na proslavah ob 20-letnici osvoboditve naše domovine ni bila zadovoljiva. Udeležili smo se proslave v Ilirski Bistrici, Zirovskem vrhu, Ajdovščini, Dachauu in v drugih manjših krajih.

Odbor je imel stalno skrb za bolnike in tudi naredil več obiskov na domu. V letošnjem letu se je upokojilo 10 članov ZB, za katere je odbor na zadnji seji sklenil, da se jim za prizadevnost v našem podjetju podeli majhna knjižna darila.

Poročilo obratnega zdravnika tov. Jaka Vadnjala je bilo sledeče: Od skupno pregledanih 127 borcev je bilo zdravih 13 odstotkov, težje bolnih pa 6 odstotkov. Od navedenih ima eno bolezen 17 odstotkov borcev, dve bolezn 47 odstotkov; tri in več bolezni pa ima 26 odstotkov pregledanih borcev. V največji meri imajo ti bolniki živčne in psihične bolezni, na drugem mestu je revmatizem, na tretjem obolenje srca, žil in podobno, na četrtem pa obolenje prebavil.

V diskusiji je tov. Ivan Pintar obravnaval V. kongres zveze borcev Jugoslavije in novo gospodarsko reformo. Poudaril je, da so pri tem borci izvršili svoje dolžnosti. Dotaknil se je tudi vpraša-

nja kvalifikacije delavcev; ne zdi se mu prav, da nekvalificirani delavci, zlasti borci, ne morejo pridobiti kvalifikacije ali vsaj polkvalifikacije. Saj so to v glavnem delavci, ki samo delajo in od družbe ne zahtevajo ničesar.

Tov. Borič je smatral, da bi se vsi člani ZB morali zavedati, da imajo poleg svojih vsakodnevnih obveznosti tudi širše dolžnosti do družbene skupnosti in da bi se morali v večjem številu udeleževati raznih sestankov, proslav ZB itd.

Tov. Miro Hribljan je poudaril, da so nekateri borci po vojni dobili vsakovrstno pomoč, dobili so delovna mesta, ki jim ustrezajo itd. Mnenja je, da je tistim borcem, ki gradijo s težavo stanovanja, treba več pomagati.

V diskusiji je bil tov. Jože Mravinc mnenja, da se danes mora povsod gledati na šolsko izobrazbo. Vendar pa meni, da delavci, ki so v podjetju 20 ali 30 let, nimajo pa šolske izobrazbe, lahko več pripomorejo k uspehu podjetja kot pa novinci, ki pridejo iz šol.

Tov. Kepić — predsednik občinskega odbora ZB — je dejal, da je prav, da so se borci povezali

(Nadaljevanje na 4. strani)

19 LET GUMARSKÉ ŠOLE • 1947-1966

Letos bo poteklo 19 let, odkar je bila v »Savi« ustanovljena gumarska industrijska šola.

Delavci v gumarski industriji so si tedaj pridobivali kvalifikacijo za kvalificiranega delavca z opravljanjem izpitov po 3, 4 ali šestmesečnih tečajih.

»Gumarska industrija je ena od najvažnejših panog. Ne moremo si misliti modernega prometa brez proizvodov naše industrije. Šele z uvedbo pnevmatike (to je avtoplaščev in avtozračnic) je bilo mogoče, da se je razmahnila motorizacija prometa v takem obsegu, kot je sedaj, da ne omenjamo ogromnega pomena za osebni promet. Tudi za predmete široke potrošnje je industrija naše stroke zelo važna, o tem naj pričajo gumijasta obutev ter nešteti izdelki vse do najfinejših medicinskih pripomočkov.« (Iz prospekta Gumarske industrijske šole).

Zaradi vse večjih zahtev po strokovnem znanju pri našem delu in zaradi perspektiv razvoja gumarske industrije so leta 1947 vpisali učence v prvi letnik gumarske industrijske šole, ki je bila ustanovljena kot sestavni del tovarne gumijevih izdelkov »Sava« Kranj in je bila registrirana po št. II.835/1-1-52. Ustanovitev lastne šole se je v teku devetnajstih let pokazala vsekakor osnovana, saj smo v tem času pridobili nekaj sto kvalificiranih delavcev. V prvi letnik je bilo vpisanih 18 slušateljev, toda že pred zaključkom prvega letnika jih je izstopilo pet, tako da je prvi letnik in prav tako drugi in tretji končalo 13 učencev.

Prvo bivališče, internat, je bilo v hiši pod Jelenovim klancem, v prostoru, ki je meril približno 35

delavnica). Prostor je bil razdeljen na dva dela: v prvem je bil prostor za dnevno bivanje in učenje, v drugem pa spalnica. V njej so bile enonadstropne postelje, imenovane pogradi. Vstajanje je bilo ob pol šestih zjutraj, učenci so v koloni odšli v tovarno na zajtrk in delo. Praktično učenje je bilo organizirano po oddelkih, in sicer tako, da se je vsak učenec (vajenec) v treh letih šolanja naučil delati na vseh strojih, kar jih je bilo v tovarni (tudi v laboratoriju in mehanični delavnici). Po zahtevnosti in raznolikosti dela v posameznem oddelku je bilo določeno, kolikšen čas za praktično priučevanje je potreben v posameznem oddelku, in sicer od enega do treh mesecev. Po tem je vsak opravljal praktični izpit pred inštruktorjem (ki je bil samo eden) in pred mojstrom (vodjo oddelka). Takšen način praktičnega pouka je bil tedaj potreben, saj so se absolventi razporejali po vsej tovarni, tam, kjer so bile potrebe po strokovnem kadru najbolj pe-reče.

V prvem prospektu, ki ga je šola zdala 1948. leta med drugim piše: »Po dovršeni šoli postane učenec kvalificiran delavec. Vendar je absolventom šole odprta pot za nadaljnje šolanje in izobraževanje na višjih strokovnih in srednjih šolah. Sposobni in talentirani učenci dosežejo lahko takoj po dovršeni šoli in specializaciji položaj predelavca ali mojstra, ne da bi jim bilo treba obiskovati zato še kakšne posebne šole. Končno morejo doseči učenci gumarske šole brez dodatne izobrazbe celo položaj nižjega tehnika. Učencem, ki se bodo odlikovali s

dijo h kulturnemu udejstvovanju.«

Učenci so imeli vso oskrbo v internatu — od svinčnikov, zvezkov, do enotne obleke in čevljev. Vsak učenec je dobil letno eno obleko, čevlje, srajce in ostalo perilo, poleg tega pa jim je šola nudila vse potrebne šolske potreščine. Vse to seveda brezplačno.

Poleg tega pa še: »se učenci udeležujejo pod vodstvom svojih vzgojiteljev poučnih ekskurzij (izletov v druga industrijska podjetja, v muzeje, umetnostne galerije, obiskujejo poučne filme, gledališče in koncerte). Tudi vse navedeno jim nudi šola brezplačno.

Prvi upravnik industrijske gumarske šole je bil tov. Matija Golob, vzgojitelj pa tov. Franc Bračić, ki je skupaj z učenci obiskoval vsa predavanja.

Kot povsod, na vseh šolah je tudi GIS doživljala vrsto reorganizacij, pripadala je v pristojnost ustanovitelja, to je tovarne »Sava«, pa okraju in nato občini in spet ustanovitelju in v zadnjem času zavodu gumarskemu izobraževalnemu centru. Prav tako se je spreminjal režim in pogoji življenja v internatu. Ko so prvi učenci gumarske industrijske šole (13) zaključili praktični in teoretični pouk in opravili zaključne zpite, so nekateri takoj odšli k vojakom, ostali pa so se zaposlili.

V reviji Tovariš 1. julija 1949 je bila cela stran posvečena tej šoli: »Tovarna gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju vzgaja svoj kader v lastni triletni industrijski šoli. Učenci bivajo v internatu ob Savskem logu, kjer je tudi šolsko poslopje. Uživajo popolno brezplačno oskrbo. Dopoldne imajo štiri ure praktičnega pouka, popoldne pa prav toliko časa teoretičen pouk. Šola sprejema učence v starosti od 14. do 17. leta, ki so dovršili popolno sedemletko ali dva razreda gimnazije, v izjemnih primerih tudi učence, ki so vsaj s prav dobrim uspehom dovršili štiri razrede osnovne šole.«

Torej drugo leto bo preteklo dvajset let od ustanovitve poklicne gumarske šole. Prav bi bilo, da bi ta jubilej primerno proslavili.

Prvotna oblika industrijske šole ni več ustrezala novim pogojem dela in učenja, zato je bila 1960. leta GIS reorganizirana — preimenovala je bila v Poklicno gumarsko šolo, učna doba pa je trajala dve leti. Absolventi poklicne šole pa se lahko naprej izpopolnjujejo, izredno seveda, na naši srednji tehnični šoli in naprej na 1. stopnji fakultete za naravoslovje in tehnologijo. Gotovo ta način izobraževanja daje boljše rezulta-

Takšna je bila naslovna stran prospekta, ki je vabil v Gumarsko industrijsko šolo. Izdelal ga je tov. Matija Golob, upravnik GIS. V njem so bili podatki o šoli, načinu šolanja, o življenju in delu vajencev.

te — vendar pa zahteva študij na nižni 15 in na 1. stopnji FNT 17. srednji šoli in 1. stopnji maksimalne napore slušateljev.

Na naši poklicni šoli imamo danes 60 učencev, na srednji teh-

nični 15 in na 1. stopnji FNT 17. V eni prihodnjih številkih bomo več pisali o izrednem študiju pri nas in o slušateljih.

JOZE STULAR

Gornja slika prikazuje vajence prvega in drugega letnika Gumarske industrijske šole 1948. leta. V sredini sedijo; sekretar podjetja tovarniš Praček, direktor tov. Mikuz Makso in upravnik šole tov. France Rant.

OBVESTILO

5. februarja ob 15. uri bo v obratu I (jedilnica) občni zbor gasilcev naše tovarne. Za vse gasilce je udeležba obvezna.

Posnetek vajencev GIS. Od leve proti desni stojijo: Janez Stopar, Niko Luthar, Franc Dolenc, Matija Golob (upravnik), Ivan Zakovšek, Maks Jereb, Franc Pleško; sedijo: Tone Bračić, Martin Zorko, Jože Kopač, Marjan Beravs, Jože Stular, Bruno Kovačič; na tleh sedita Neško Toplak in Vinko Šeško.

kv. metrov (pozneje je bila tam slaščičarna, nato akumulatorska

Takšen pa je naš sedanji prospekt, katerega uporabljamo za pridobivanje učencev v poklicno gumarsko šolo

svojim znanjem in marljivostjo, se bo omogočila praksa in višja strokovna izobrazba v inozemstvu (SSSR, CSR itd).«

Obljube so bile torej lepe, zato so v drugi letnik (šolsko leto 1948/49) pridobili v internat kar 36 učencev, naslednje leto pa le 22.

Ker so bili prostori na Ljubljanski cesti skrajno neprimerni za nadaljnje bivanje učencev, so leta 1948 pričeli graditi v Savskem logu na Stari cesti nov internat, ki je služil svojemu namenu vse do lanskega leta.

Učenci prvega letnika so takrat sami hodili pomagat postavljati barake, zabijati temelje in planirati prostor. Pri tem delu so skoraj vsi napravili približno tisoč prostovoljnih (udarniških) ur.

Teoretični pouk ni bil vedno na enem mestu, saj za to ni bilo proste učilnice in je bil včasih na kranjski gimnaziji, včasih na šoli Simona Jenka ali pa v prostorih vajenske šole v Kranju. Organizacija teoretičnega pouka pač ni bila težka, saj se je vedno našel prostor za trinajst učencev. Predavali so kranjski profesorji ali učitelji, strokovne predmete pa od vsega začetka inž. Fran Prisljan (gumarsko tehnologijo), ing. Helmut Turzanski (strojeslovje, gumarske stroje, in strojne elemente) in tov. Korošec (ustavo, računovodstvo in družbene vede).

V prvem prospektu: »Namen poučevanja splošnih predmetov je v tem, da se razširi učencem umsko obzorje in da se izpodbu-

»Micka, oglej si no žensko stranišče, tretja vrata ob vhodu, spodaj v pritličju!« Ta telefonski klic je zvenel kot SOS in še posebno zato, ker je prihajal nekaj dni zapovrstvo, me je le prisilil, da sem si vso zadevo ogledala, čeprav to ni moje področje.

Ugotovitev na licu mesta in prizor, ki se mi je nudil, ni bil tako strašen kot je bil telefonski klic. Vendar pa menim, da tudi to, kar je, ne bi smelo biti; vodovodna pipa brez vijaka za odpiranje vode, plošča na tleh kot valovita kritina na strehi, namesto primerne vrvice za poteg vode navadna zamaščena »špaga« in nekaj odpadkov v kotu. Za primerjavo sem si ogledala še druga stranišča — no, približno enako je tudi po drugih straniščih. Izgleda, da nekdo, ki mora skrbeti za red in čistočo, ni bil pravilno razporejen kot temu pravijo v zadnjem času pri nas v »Savi.«

»Micka, fižol je pokvarjen in še kuhan ni!« je bil drug telefonski klic v teh dneh. Ustrašila sem se — kaj pa se vendar dogaja. Mar bo kar naprej zvonil telefon — Micka gor, Micka dol! Zdaj s strahom čakam, kdaj mi bo nekdo sporočil, da mu je počila varovalna ploščica pri dvalčniku, kdaj bo v pnevma-

tikarni zmanjkalo materiala in tako naprej. Sicer sem vse to pripravljena prevzeti na svoj hrbet vendar zahtevam za to nov naziv: organizator prenašanja čenč in v skladu s tem tudi novo AODM (saj veste, kaj je to, ne!). No, vseeno sem si ogledala tisti fižol, odnosno hotela sem ga pokusiti. Vzela sem vilice in krožnik s spornim predmetom ter se vsedla za mizo. Saj veste, sem radovedne narave, zato sem gledala okrog sebe — medtem pa nosim, nosim — prinesiti pa ne morem. Gledam — vilice, ki bi morale imeti štiri roglje — imajo samo dva. Stopim po druge — spet! Po zaupnih virih, ki so blizu DR, sem zvedela, da je takih vilic več. Gotovo so le-te vzeli iz rezerv, z ozirom na to, da imajo nekateri naši delavci doma že kompletiran jedilni pribor (če se bodo kdaj slučajno poročili). Predlagam, da takim damo posebno priznanje, kajti to je dokaz izredne privrženosti kolektivu, če še na jedilnem priboru hočejo imeti vtisnjeno »Sava«.

No, naprej o fižolu. Ker nisem imela vilic, sem ga »preizkusila« kar s palcem in kazalcem. Prvi mehak, drugi trd, tretji mehak, četrti trd in tako naprej. Povprašala sem, v kuhinji, zakaj to, pa so mi povedali, da so tak fižol pač dobili v najboljši veri, da je dober.

Micka Gumica

Podjetje so zapustili:

Ivan Hafner — starostno upokojen, Eva Grobovšek, Stanislav Rozman, Tatjana Prijatelj in Anton Jereb — sporazumno, Rudolf Simnik — odšel k vojakom, Mihael Todorov, Alojz Kocjančič — samovoljno prekinili delo, Matilda Milek — invalidsko upokojena.

ZAPOSILILI SO SE:

V času od 1. decembra 1965 do 15. januarja 1966 so se na novo zaposlili:

Marijan Hafner — graver II, Josip Vilčič — transport avtozračnic, Anton Zorman, Jože Gubanc, Franc Jenko, Janez Mrak in Ivan Pučko — premazovanje protektorja, Moroslav Lapuh in Ignac Perhoč — pririzevalci protektorja, Cilka Šest, Nika Kobal, Marija Bačar — oblaganje klinastih jermen, Marija Leskovec — ročno izsekavanje prešanih izdelkov, Ivan Kukec, Franc Medvešček in Valentin Nemeč — opravevalci zmesi na M-18, Stanislav Rakovec — pomožni vulkanizer na BOM prešah, Viktor Ječnik in Momir Perovič — pomožna delavca pri brizganju, Jože Horvat — pomožni delavec pri štirivaljčnem kalandru, Stane Zupan — vulkanizer na prešah 1000 x 1000, Franc Štefe — vulkanizer klinastih jermen, Matevž Jugovic — stiskanje spoja, Milan Videmšek — obrezovalec plaščev, Janko Gogala — pomožni ključavničar.

Kaj imamo v naši strokovni knjižnici

Naša strokovna knjižnica je bila ustanovljena leta 1958. Zacetno delo pri urejanju je bilo zelo težavno. Knjige so ležale po oddelkih in nihče ni vedel, koliko jih je v tovarni, saj niso bile nikjer vpisane. Delo pri zbiranju knjig in revij je oviral še nepripravljen prostor, saj se v prehodni sobici, kjer se je urejala knjižnica, skoraj dihati ni dalo.

V jeseni, leta 1964, pa je dobila knjižnica nov prostor. V njem je urejena tudi knjižnica. Zal pa tudi ta prostor ni najbolj primeren, saj moti delo v knjižnici ropot strojev pod njo. Verjetno pa bo tudi ta nevesočnost polagoma odstranjena.

V knjižnici imamo sedaj že 1785 strokovnih knjig; strokovnih revij, publikacij in časopisov pa imamo kar 965 letnikov, ki pa niso vsi kompletni, kar je velika škoda, ker nekateri članki izhajajo v nadaljevanjih. Če ima morda kdo med članov kolektiva kakšno številko strokovne revije v svojem predalu, naj jo, prosim, pošlje v knjižnico. Vse nam bo dobrodošlo.

Za leto 1966 smo naročili 24 inozemskih publikacij. Domačih revij in časopisov bomo prejeli 47, nekatere celo v več izvodih.

Koliko strokovnih knjig bomo kupili v letu 1966 še ne moremo določiti, ker nas naše založbe o izidih posameznih knjig sproti obveščajo.

O nakupu strokovnih knjig, revij in časopisov odloča posebna komisija.

Za nabavo knjig in revij je tovarna vložila že precejšnja denarna sredstva. Zal pa je med nekaterimi člani kolektiva vse premalo zanimanja, da bi se posluževali strokovne literature, čeprav je to za razvoj podjetja nujno.

Želimo, da bi bilo v letu 1966 več bralcev, kot dosedaj.

Predstavljamo vam nekaj revij, ki prihajajo v našo knjižnico:

Rubber world — ameriška revija, kjer najdemo strokovne članke iz gumarskega področja, novice o uspehih in izdelkih gumarske industrije križem po sve-

tu. Vsaka številka prinaša tudi intervjuje s posameznimi strokovnjaki in vodilnimi osebami v gumarski industriji in raziskovalni dejavnosti, podatke o novih strojih in merilnih aparaturnah za potrebe gumarstva, statistične podatke za cene, porabo in prodajo gumarskih surovin in izdelkov. V reviji so objavljeni tudi najnovejši patenti v gumarstvu, kratki izvlečki iz novo izdanih knjig, koledarji raznih sestankov in simpozijev gumarskih strokovnjakov itd.

Rubber journal — angleška revija, ki s svojim pisanjem sega v področje raziskav, tehnologije, tehničnih obvestil, drobnih novic in strojne opreme v gumarstvu.

Revue generale du caoutchouc et des plastiques — francoska revija, kjer objavljajo francoski strokovnjaki in proizvajalci članke iz gumarskega področja. V reviji dobimo tudi statistične podatke, drobne novice, podatke iz literature, nove standarde in patente.

Kautschuk und Gummi-Kunststoffe — nemška revija s podobno vsebino kakor Rubber world.

Elektrotehnični vestnik: slovenska revija, ki prinaša članke s področja elektrotehnike, kratke vesti, izvlečke iz vsebine novo izdanih knjig doma in po svetu, nove standarde, koledar srečanj in konferenc elektrotehnikov, personalne vesti itd.

Varilna tehnika — glasilo društva za varilno tehniko SRS. V reviji najdemo strokovne članke o varjenju in tehniki varjenja, vesti in zanimivosti s področja varjenja po svetu, poročila iz mednarodnega inštituta za varjenje, nove standarde, članke o vzgoji kadrov itd.

Kaučik i rezina: — ruska revija s področja gumarstva, ki ima večji poudarek na strokovnih in znanstvenih člankih. V reviji ni zaslediti toliko malih novic, statističnih podatkov in personalnih vesti. Revija s svojimi članki včasih poseže tudi v področje ekonomije, planiranje in organizacije v gumarski industriji.

BOZA SOTLAR

Konferenca organizacije ZK

Pred nami je konferenca organizacije ZK, ki naj s svojim delom prispeva delež k razreševanju notranjih nalog in analizira dosedanje delovanje članov organizacije ZK ter drugih dogodkov v podjetju. V soboto, 15. januarja 1966 je TK ZK sprejel sklep, da bo redna letna konferenca za naše podjetje 13. februarja 1966.

Težišče razprav pa bo moralo biti na vključevanju našega podjetja v gospodarsko reformo. To ne pomeni nič drugega kot to, kako pristopamo k reševanju ekonomskih vprašanj, med katerimi zavzema materialni položaj člana kolektiva prvo mesto. Ob tem se takoj postavlja vprašanje delovanja samoupravnih organov ter komunistov v teh organih. Večina članov kolektiva že jasno ve, da pomeni samoupravljanje, takšno kot je začrtano, veliko oporo delovnemu človeku pri njegovem aktivnem vključevanju v vsakodnevno dogajanje znotraj in izven podjetja. Tu pa moramo takoj povedati, da gradimo in moramo izgraditi takšne pogoje v podjetju, da bomo kot samoupravljalci v središču odločanja.

Odgovornost komunistov pri tem pa je nedvoumna. Delo komunistov se tudi ocenjuje po tem, kakšna stališča zavzemajo, njihovo razpravljanje na samoupravnih organih, aktivna podpora vseh zdravih predlogov in onemogočanje kakršnih koli postopkov proti članom kolektiva, ki objektivno komentirajo posamezne pojave. Delo na delovnem mestu in v družbenem dogajanju v podjetju

je naša izkaznica. Izkaznica sama še ne pomeni, da je imenovani res komunist.

Takšen odnos komunistov do vseh stvari je velika odgovornost pred nadaljnjim razvojem. Zato je potrebno delovati prepričevalno. To so tudi naloge, ki jih je sprejel VIII. kongres ZKJ. Komunisti morajo biti v središču boja za napredek. Poslovno sodelovanje, sodelovanje znotraj komune, izmenjava izkušenj, sodelovanje z drugimi družbenimi političnimi organizacijami so pota, da se še bolj usposobimo v prizadevanjih izgradnje višje materialne osnove podjetja kot tudi pogojev za uspešnejše delovanje samoupravnih organov.

Mnogo problemov, ki niso naštetih, bo morala konferenca analizirati, obravnavati ter sprejeti ustrezne sklepe za nadaljnje delo. Pri tem bodo nam lahko pomagali tudi ostali člani kolektiva, ki jih pričakujemo na konferenci in bi s svojo razpravo doprinesli svoj delež v prizadevanjih, da se odkrito pogovorimo in sprejmemo takšno politiko za prihodnje leto, ki bo odraz potreb v podjetju.

CIRIL HABE

Dolga pota racionalizatorjev

Nadaljevanje z 2. strani
nalizacij tako počasi rešujejo. Uredniški odbor je na svoji zadnji seji o tem razpravljal in meni, naj bi nam razvojna služba ali ostali, ki so dobili racionalizacijske predloge v strokovno reševa-

nje, kaj več povedale, kako je s tem delom, kakšne težave imajo pri preizkušanju predlogov in kako organizirati to potrebno in koristno dejavnost v našem podjetju.

Uredništvo

• STRELCI POZOR • STRELCI POZOR •

Obveščamo vse strelce, da se je začel zimski trening v streljanju z zračno puško. Tako kot prejšnja leta, bo streljanje v jedilnici obr. I. vsako sredo in petek od 19. ure dalje.

Tudi letos bo v okviru treninga organizirano takozvano prvenstvo pod naslovom »Liga« tekmovanja. V tem tekmovanju je zastopana vsa Slovenija. Ugodnost tega tekmovanja pa je v tem, da vsaka strelska družina tekmuje doma na svojem strelišču in pošilja rezultate Strelski Zvezi Slovenije. Istočasno pa se bo to tekmovanje, tako kot ostala leta, štelo za prvenstvo »Save«. Po devetih

preizkušnjah se bo objektivno pokazalo, kdo je prvak »Save« za leto 1966. Poleg tega je v programu, da bo prvih 10 strelcev prejelo lepe nagrade.

Pri vsem tem pa ima strelski odbor bojazen, da se bo tekmovanje moralo nekje v sredini prenehati, ker bo zmanjkalo sredstev. Namreč strelska družina »Sava«, ki je bila še pred kratkim ena najboljših strelskih družin, je začela pešati, saj ni že eno leto dobila nobenih finančnih sredstev za svoj obstoj.

Da to je res, se je pokazalo tudi na zadnjem tekmovanju za počastitev dneva JLA, ki je bilo 20. decembra lani v »Sa-

vi«, kjer so naši strelci nastopili brez treninga in se od osmih ekip uvrstili na peto mesto.

Če pogledamo nazaj, so naši strelci prejšnja leta na tem tekmovanju osvojili prvo ali drugo mesto. Vse kaže, da bo strelska družina »Sava« izgubila svoje priborjeno mesto in da bo, če bo še naprej ostala brez sredstev, slabo zastopala svoj kolektiv. Nikakor ni prav, da propada tako uspešna športna panoga zaradi neaktivnosti tistih članov kolektiva, ki so zadolženi, da skrbijo za natanjši razvoj rekreativnega življenja.

BLAZ STUDEN

KEGLJAČI V LETU 1966 • KEGLJAČI V LETU 1966

V eni prejšnjih številok časopisa smo že poročali o uspehu kegljačev na vsakoletnem turnirju v Zagrebu, od koder so prinesli vse tri pokale za prva mesta. Kegljači se zahvaljujejo naši sindikalni podružnici, ki je krila stroške tega tekmovanja.

Danes pa še nekoliko o domačem — kranjskem prvenstvu v borbenih igrah, ki je potekalo vse minulo leto. Zaradi zelo izenačenih ekip se je prav doma v Kranju že vsa leta majtežje uveljaviti. Cilj naših kegljačev je bil, da se uvrstijo na eno od vodilnih mest. V tem so sedaj po nekaj letih tudi uspeli. S tekmovanjem je začelo 13 deset-

članskih vrst. Do konca leta je tekmovanje vzdržalo devet krožkov in se takole uvrstilo: 1. Elektro-Kranj 3371, 2. Borec 3210, 3. Sava-Kranj 2985, 5. Planika-Kranj 2795 itd. Stevilke pomenijo porušene keglje v devetih nastopih. Zelo borbeno je potekal zaključni novoletni turnir, na katerem je tekmovalo 9 vrst: 1. Elektro-Kranj 456, 2. Sava 407, 3. Tekstilindus 402, 4. Borec 348 itd.

V minulemu letu smo začeli tudi z mesečnimi tekmovanji v disciplini 6 kegljačev po 100 lučajev. Za ta način tekmovanja je bilo med kranjskimi kolektivi več zanimanja in je nekaj krožkov nastopalo kar

z dvema vrstama, tako tudi Sava. Ekipa kakor posamezniki so dosegli lepe rezultate. Najbolj bojevito je bilo prav zadnje decembrsko srečanje, na katerem je tekmovalo 18 vrst. Z enim samim kegljem manj in z odličnim rezultatom je bila Sava druga.

1. Elektro-Kranj 2482, 2. Sava 2481, 3. Tekstilindus 2477, 4. Borec 2465, 5. Planika 2399 itd. Posamezni naši kegljači so porušili: Ambrožič 477, Jakupak 459, Potušek 412, Grašič S. 389, Grašič M. 375, Robar 369 kegljev.

Letošnji cilj pa nam bo, da se bomo konec leta uvrstili v ospredje.

AVGUST POTUSEK

Ali je vaš naslov točen?

Občasno prihajajo v naše uredništvo posamezniki, ki pripovedujejo, da našega glasila ne dobivajo na dom, včasih tudi po več mesecev ali celo leto. Zato preberite tole:

● V uredništvu imamo vaše naslove in jih tudi redno dostavljamo tistim, ki časopis razpošiljajo. Vendar je med vami veliko takih, ki ste se preselili, spremenili naslov. Morda ste to javili kadrovske službi ali referentu za vojaške zadeve, toda mi pa tega ne vemo. Zato vas prosimo, da ob spremembi naslova to sporočite

tudi v uredništvo, da vam bomo časopis pošiljali na pravi naslov.

● Ob pritožbah posameznikov smo tudi ugotovili, da včasih poštarji ne oddajo časopisa, čeprav je naslov točen. To se zgodi, če se na terenu zamenjata raznašalca pošte. Zato nam tudi sporočite, če več kot dvakrat ne boste prejeli našega glasila, prejeti ga morate namreč vsakih štirinajst dni.

● Nekaj naših sodelavcev, ki služijo vojaški rok, tudi ne prejema »Save«. Bodisi zato, ker nam niso poslali svojega naslova, bodisi, da njihove-

ga obvestila nismo prejeli. Nekateri, ki so pri vojakih, dobivajo časopis na dom. Zato prosimo vse svoje ali prijatelje naših sodelavcev, ki služijo vojaški rok, naj nam pišejo in pošljejo njihov naslov. Prav isto velja za naše upokojence ali bolnike, ki so že dalj časa na bolniškem dopustu.

Naš namen je, da bi »Savo« — glasilo našega kolektiva — dobivali prav vsi, da vam bi bila prijatelj in informator. Za uresničitev tega pa prosimo za pomoč vse sodelavce.

Uredništvo

Občni zbor ZB

Nadaljevanje z 2. strani

z mladino, drugo pa, da skrbijo in rešujejo vse dnevne težave, ki nastajajo v zvezi s stanovanji, delovnimi mesti in podobno. Zelo dobro je tudi to, da je do podrobnosti precejšnjo zdravstveno stanje članov kolektiva oziroma članov zveze borcev. Zelel je, da bi novi odbor tudi v bodoče uspešno nadaljeval dosedanje delo odbora.

Nato je bil izvoljen novi odbor, v katerega so bili izvoljeni tov. Jože Kocijan, Ivan Omers, Francka Drolc, Tone Kavčič, Peter Kne, Ivan Pintar, Pavla Kovač, Marija Ravnik in Alojz Rosič.

Za novega predsednika Zveze borcev so izvolili tov. Jožeta Kocijana. SILVO VIDIC

Reševalcem križank

Za zadnjo nagradno skandinavsko križanko, ki je bila objavljena v novoletni številki »Save« smo prejeli nekaj manj kot sto rešitev. Veseli nas, da je odziv velik, saj nam to potrjuje, da je prav, če občasno objavimo tudi kakšno večjo križanko, ki vam med prazniki ali prostimi dnevi krajša čas.

Opozarjamo pa vas, da ni potrebno, da pošiljate križanke v ovojnica. Četudi jo samo spnete skupaj in napišete nanjo naslov, bo zagotovo našla prava vrata.

Pa še to: Rok za oddajo rešenih večjih križank (ki zavzamejo vsaj eno četrtino časopisne strani) je vedno 15 dni po objavi, manjših

križank in ugank pa 10 dni po objavi. To velja vedno, kadar ob križanki ali uganki ni posebej objavljeno, kateri rok je zadnji za oddajo rešitve. Prav tako pa opozarjamo vse reševalce, da križanko, ki jo oddajo v uredništvo, ni več mogoče popraviti, če so se spomnili morebitne nepravilnosti. Zato priporočamo, naj vsak res dobro pregleda rešitev, predno jo odda, saj je mnogokrat ravno površnost — in ne neznanje — krivo, da izžrebani reševalci ne prejme nagrade. Komisija, ki pregleduje križanke, ugotovi, da napake dostikrat nastanejo tudi pri prepisovanju.

Za novoletno križanko pa so bili izžrebani naslednji reševalci s pravnimi rešitvami: 1. nagrada 8.000 din — Jože Zupan, 2. nagrada 7.000 din — Jerca Zupan, 3. nagrada 5.000 — Mara Zupan, 4. nagrada 3.000 din — Marija Zupan, 5. nagrada 3.000 din — Ivan Petelinšek, 6. nagrada 3.000 din — Francka Kolman, 7. nagrada 2.000 din — Jože Rugale, 8. nagrada 2.000 din — Anica Savjovic, 9. nagrada 2.000 din — Marija Ankon, in 10. nagrada 2.000 din — Mateja Kolman.

Uredništvo